{ } { }

Bakara Suresi 184 GİT

◀ Bakara / 184 ▶

اَيَّامًا مَعْدُودَاتٍۜ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ اَيَّامٍ اُخَرَۜ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍۜ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُۜ وَاَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

Türkçe Transcript

Eyyâmen ma’dûdât*(in)*(c) femen kâne minkum merî**d**an ev ‘alâ seferin fe’iddetun min eyyâmin uḣar*(e)*(c) ve’ale-lleżîne yutî**k**ûnehu fidyetun **t**a’âmu miskîn*(in)*(s) femen te**t**avve’a ḣayran fehuve ḣayrun leh*(u)*(c) veen te**s**ûmû ḣayrun lekum in kuntum ta’lemûn*(e)*

Abdulbaki Gölpınarlı Meali

Oruç, sayılı günlerdedir. İçinizden biri hastalanır, yahut yolda bulunursa orucunu yer, sonra başka günlerde, o yediği gün sayısınca oruç tutar. Kime oruç zor gelirse her gün için bir yoksulu doyurur. Hayır için verdiği şeyi çoğaltırsa bu da kendi hayrına. Fakat bilseniz oruç tutmanız, sizin için daha hayırlıdır.

Oruç tutmaya kudreti varken yiyen kişinin her gün bir yoksulu doyurması, bir rivâyete göre neshedilmiştir. Bunu kabul edenlere göre bu âyetin hükmünü kaldıran âyet, bu sûrenin 185. âyetidir ve o âyette yalnız hasta olanın, yahut seferde bulunanın orucunu yiyebileceği bildirilmiştir. Bu, İbn-i Abbas,ın sözüdür. Hasen ve Atâ'ya göre bu hüküm, kaldırılmamıştır. Yüklü kadına, çocuk emzirene, çok yaşlı kişiye racidir, ancak ilk ikisine şümulü, sonradan neshedilmiştir. Bazılarına göreyse "Yutıykuunehu" sözünde, bir "la" takdir edilmiştir ve oruç tutmaya gücü yetmeyenler anlamına gelir. Fakat bu söz, ayetteki, "Bilseniz oruç tutmanız, sizin için daha hayırdır" sözüne aykırı olduğu için kuvvetli sayılamaz. İmam Ca'fer-üs-Sadık (a.s)'a göre çok yaşlı, susuzluk illetine tutulmuş, yahut bunlara benzer kişilere aittir. Gene aynı hazretten, ramazan ayında hastalanıp orucunu yiyen kişi iyileşir,

fakat öbür ramazan ayına kadar yediği günleri kaza etmezse bu kişi, ramazan geçince yediği oruçları kaza etmekle beraber her gün de bir yoksulu doyurur (Mecma'ül-Beyan, 1, 115).

Abdullah-Ahmet Akgül Meali
(Oruç) **Sayılı günlerdir. Artık sizden kim hasta, ya da yolculukta olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde** *(tutsun. Ama)* **ona** *(oruca)* **takati yettiği halde** *(bazı zafiyetleri nedeniyle zor dayanabilenlerin)* **üzerinde bir yoksulu doyuracak kadar fidye** *(borcu vardır)*. **Kim gönülden** *(daha fazla)* **bir hayır yaparsa bu da kendisi için yararlıdır.** *(Ancak)* **Oruç tutmanız** *(ise)* **-eğer bilirseniz- sizin için daha hayırlıdır.**

Abdullah Parlıyan Meali
Sayılı günlerde oruç… Ancak sizden kim, hasta veya seyahatte olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar. Oruç tutmaya gücü yetmeyenlere veya zorla güç yetirip te orucu tutamayıp yiyenlerin üzerine, fidye vererek bir yoksulu doyurması da bir yükümlülüktür. Her kim gönlünden koparak iyiliği artırırsa, kendisine iyilik yapmış olur. Ama oruç tutmanız, fidye vermek ve kazaya bırakmaktan daha hayırlıdır, keşke bunu bilseydiniz.

Ahmet Tekin Meali
Size farz kılınan oruç sayılı günlerdedir. İçinizden hasta olanlar, bir yolculukta bulunanlar, oruç tutamadıkları günler sayısınca diğer günlerde oruç tutarlar. Oruca dayanmakta zorlananların, takatleri tükenenlerin, her gün için çevresi, çaresi olmayan bir yoksul doyuracak fidye vermeleri gerekir. Kim de gönül hoşluğu ile daha fazla yoksul doyurmak suretiyle fazla fidye verirse, bu onun hakkında daha hayırlıdır. Zor da olsa oruç tutmanız fidye vermekten ve kazaya bırakmaktan hayırlıdır. Eğer orucun faziletini, sevabını, sağlığınıza ve sosyal bünyenize faydalarını öğrenirseniz, ihmal etmezsiniz.

Ahmet Varol Meali
Sayılı günlerde.[37] Sizden kim (bu günlerde) hasta veya yolculukta olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar. Artık onu hiç tutamayacak kadar düşkünleşmiş olanlar ise (her bir gün için) bir yoksulu doyuracak kadar fidye verirler. Kim gönülden fazlaca bir iyilik yaparsa o kendisi için hayırlı olur. Eğer bilirseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

37.Yani oruç sayılı günler için farzdır.

Ali Bulaç Meali
(Oruç) Sayılı günlerdir. Artık sizden kim hasta ya da yolculukta olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde (tutsun). Zor dayanabilenlerin üzerinde bir yoksulu doyuracak kadar fidye (vardır). Kim gönülden bir hayır yaparsa bu da kendisi için hayırlıdır. Oruç tutmanız, -eğer bilirsenizsizin için daha hayırlıdır.

Ali Fikri Yavuz Meali
O, size farz kılınan oruç sayılı günlerdir. O günlerde sizden kim hasta, yahut seferde olur da iftar ederse, tutamadığı günler sayısınca sıhhat bulduğu ve rahat ettiği başka günlerde oruç tutar. Fazla ihtiyarlık ve devamlı hastalık gibi sebeplerle oruç tutmaya güç yetiremiyenler üzerine, bir yoksul doyuracak kadar fidye vermek lâzımdır. Bununla beraber kim fidyeyi çok verir, yahut hem oruç tutar, hem de fidye verirse onun için daha hayırlı olur. Size seferde orucu bozmak ve yaşlı hâlinizde fidye vermek izni verilmişken yine oruç tutsanız hakkınızda hayırlıdır, eğer orucun faziletini bilirseniz.

Bahaeddin Sağlam Meali
Sayılı günler olarak… Sizden kim hasta veya yolcu ise, başka sayılı günlerde (orucunu) tutsun. Zorla güç yetirip de (orucunu yiyenlerin) üzerine (fidye olarak) miskini yedirme vardır. Kim fidyeden fazla iyilik yapmak isterse o, onun için daha yararlıdır. Oruç tutmanız da sizin için daha yararlıdır, eğer biliyorsanız.

Bayraktar Bayraklı Meali
183,184. Ey iman edenler! Oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de sayılı günlerde farz kılındı ki, takvâya ulaşasınız. Ancak, sizden kim hasta ve yolcu olursa, diğer zamanlarda aynı gün sayısı kadar oruç tutmalıdır. Bunun dışında çeşitli nedenlerle orucu çok zorlukla tutabilecek olanlar, bir fakiri doyuracak kadar fidye vermelidirler. Her kim, yapmakla sorumlu olduğundan daha fazla iyilik yaparsa, kendisine iyilik yapmış olur; eğer bilirseniz, oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

Besim Atalay Meali (1965)
Oruç sayılı günlerdir, biriniz hastalansa, ya da yolculuktaysa, o günler sayısınca başka günlerde tuta, oruç tutamıyanlar, yoksul doyurmalıdır, istiyerek bir hayır işi iyene, hayır var, eğer siz bilirseniz, oruç size iyidir

Cemal Külünkoğlu Meali
(O farz kılınan oruç) sayılı günlerdir. Ancak sizden kim hasta ya da yolculukta olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde orucunu tutsun. İhtiyarlıktan yahut şifa bulması ümit edilmeyen bir hastalıktan dolayı oruç tutmaya gücü yetmeyenler, bir yoksul doyumu fidye versin. Bununla beraber her kim, yapmaya yükümlü olduğundan daha fazla iyilik yaparsa bu onun için daha iyidir. Eğer bilirseniz, oruç tutmanız (zor da olsa) sizin için daha hayırlıdır.

Cemil Said (1924)
Sıyâm, mahdûd günler devâm idecekdir. Hasta veyâ seyahatde olub da oruç tutamayanlar bilâhare o kadar gün oruç tutacaklardır. Oruca mütehammil oldığı halde nakz idenler fidye olarak bir

fakîri it'âm idecekdir. Kendiliğinden hayır işleyenler mükâfâtını görecekdir. Eğer hakîkate vâkıf iseniz sıyâma hürmet itmelisiniz.

Diyanet İşleri Meali (Eski)
183,184. Ey İnananlar! Oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, Allah'a karşı gelmekten sakınasınız diye, size sayılı günlerde farz kılındı. İçinizden hasta olan veya yolculukta bulunan, tutamadığı günlerin sayısınca diğer günlerde tutar. Oruca dayanamıyanlar, bir düşkünü doyuracak kadar fidye verir. Kim gönülden iyilik yaparsa o iyilik kendisinedir. Oruç tutmanız eğer bilirseniz sizin için hayırlıdır.

Diyanet İşleri Meali (Yeni)
Oruç, sayılı günlerdedir. Sizden kim hasta, ya da yolculukta olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar. Oruca gücü yetmeyenler ise bir yoksul doyumu fidye verir.[50] Bununla birlikte, gönülden kim bir iyilik yaparsa (mesela fidyeyi fazla verirse) o kendisi için daha hayırlıdır. Eğer bilirseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

Ramazan orucu, ergenlik çağına ulaşmış, akıllı her müslümana farzdır. Hastalık, yolculuk, kadınlara has özel hâller gibi meşru sebeplerle Ramazan ayında oruç tutamayanlar, bu oruçları şartların elverişli olduğu başka zamanlarda kaza ederler. Mazeretsiz olarak oruç tutmayanlar, büyük günah işlemiş olurlar. Aşırı yaşlılar ya da iyileşmez hastalar, bu sebeple oruç tutamazlar ve bu oruçları kaza etmekten de ümit keserlerse, oruçsuz geçirilen her gün için bir fidye verirler. Fidye tıpkı fıtır sadakası gibi, bir fakiri bir gün doyurmak ya da bunun bedelini vermektir.

Diyanet Vakfı Meali
Sayılı günlerde olmak üzere (oruç size farz kılındı). Sizden her kim hasta yahut yolcu olursa (tutamadığı günler kadar) diğer günlerde kaza eder. (İhtiyarlık veya şifa umudu kalmamış hastalık gibi devamlı mazereti olup da) oruç tutmaya güçleri yetmeyenlere bir fakiri doyuracak fidye gerekir. Bununla beraber kim gönüllü olarak hayır yaparsa, bu kendisi için daha iyidir. Eğer bilirseniz (güçlüğüne rağmen) oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

Edip Yüksel Meali
Sayılı günlerde... Hasta olanlarınız veya yolculukta bulunanlarınız tutamadığı günlerin sayısınca diğer günlerde tutar. Güç yetirenler bir yoksulu doyurarak adakta bulunsunlar. Kim gönül isteğiyle (daha fazla yoksulu doyurmak için) iyilik yaparsa kendisi için daha iyidir; ancak oruç tutmanız sizin için en iyisidir, bir bilseniz!

Elmalılı Hamdi Yazır Meali
(Size farz kılınan oruç), sayılı günlerdedir. İçinizden hasta olan veya yolculukta bulunan ise, diğer günlerde, tutamadığı günler sayısınca tutar. Ona dayanıp kalacaklar üzerine de bir yoksulu doyuracak kadar fidye gerekir. Her kim de hayrına fidyeyi

artırırsa, hakkında daha hayırlıdır. Bununla beraber, eğer bilirseniz, oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

Elmalılı Meali (Orijinal)
Sayılı günler, içinizden hasta olan veya seferde bulunan ise diğer günlerden sayısınca, ona dayanıb kalacaklar üzerine de fidye: bir miskin doyumu, her kim de hayrına fidyeyi artırırsa hakkında daha hayırlıdır, bununla beraber oruc tutmanız sizin için daha hayırlıdır eğer bilirseniz

Erhan Aktaş Meali
Sayılı günlerdir.[1] Artık sizden kim hastalanır veya seferde olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutsun. Onu tutmaya gücü yetenlerin[2], bir yoksulu doyuracak kadar fidye vermesi gerekir. Böyle olmakla birlikte, kim gönlünden gelerek daha fazlasını yaparsa, bu, onun için daha hayırlıdır. Eğer bilirseniz, siyam yapmanız [3] sizin için daha hayırlıdır.

1- Oruç tutmak sayılı günlerdir. 2- Hasta ve seferde iken oruç tutmaya gücü yettiği halde tutmayanların, ayrıca bir yoksulu doyuracak kadar fidye vermesi gerekir. 3- Oruç tutmanız.

Hasan Basri Çantay Meali
(O) sayılı günler (dir). Artık sizden kim (o günlerde) hasta, yahud sefer üzerinde olur (ve orucunu yemiş bulunur) sa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde (tutar. İhtiyarlığından, yâhud şifâ bulması ümîd edilmeyen bir hastalıkdan dolayı oruç tutmıya) gücü yetmeyenler üzerine de bir yoksul doyumu fidye (lâzımdır). Bununla beraber kim gönül isteğiyle bir hayır yaparsa işte bu, onun için daha hayırlıdır. Oruç tutmanız sizin hakkınızda (yemenizden ve fidye vermenizden) hayırlıdır, bilirseniz.

Hayrat Neşriyat Meali
Sayılı günler olarak (oruç size farz kılındı)! Fakat içinizden kim hasta olur veya yolculukta bulunursa, artık (tutamadığı günler) sayısınca başka günler(de oruç tutsun)! Ona gücü yetmeyenlerin üzerine ise, (tutamadıkları her gün için) bir fakirin (bir günlük) yiyeceği kadar fidye (verme borcu) vardır. Buna rağmen kim gönlünden koparak bir hayır işlerse(daha fazla verirse), o takdirde bu, onun için daha hayırlıdır. Bununla berâber bilirseniz, (güçlüğüne rağmen) oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

İlyas Yorulmaz Meali
(Oruç) Sayılı günlerde (tutulur). Kim hasta olur veya yolculuk yaparsa, diğer günlerde, tutamadığı günlerin sayısınca (orucunu tutar). (Diğer günlerde oruç tutamayanlar) Fidye vermeye güç yetiriyorlarsa, bir fakiri (bir gün) doyuracak kadar bir fidye vermesi gerekir. Kim, sorumlu olduğu bir fidyeden fazlasını verirse, onun hayrınadır. Eğer bilirseniz orucu tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
Bunlar sayılı günlerdir. Onun için sizin aranızdan her kim hasta olur, ya da yolculuk edecek olursa, tutamadığı günlerin sayısınca oruç tutması, gücü yetmiyenlerin de kurtulmalık olarak bir yoksulu doyurması gerektir. Ayrıca, her kim gönül isteğiyle iyilik ederse böylesi onun için yeydir. Oruç da tutacak olursanız bu da sizin yeydir. Bunu bir bilseniz.

İsmail Hakkı İzmirli
Sayılı günlerde farz oldu [3]. İçinizden her kim keyifsiz; veya yolcu ise [4] tutamadığı günler sayısınca oruç tutar. Oruca güçlükle dayanan kimseye [5] bir yoksul ta/amı olarak fidye lâzımdır. Herkim hayır işlerse [6] bu hal [7], onun için hayırlı olur. Sizin için oruç tutmanız daha iyidir. Eğer bilseniz oruç tutardınız.

[3] Sayılı günler Ramazan günleridir. Yahut sayılı günlerde oruç tutun demektir.
[4] Hasta veya yolcu olur da oruç tutamazsa.
[5] Yahut oruca dayanamayan kimseye. Veya misafire.
[6] Hayır olarak birkaç yoksulu it'am ederse veya miktar-ı vacipten fazla verirse, veyahut hem oruç tutar hem fidye verirse.
[7] Bu hayır işlemeniz veya bu hayır.

Kadri Çelik Meali
Sayılı günler (oruç size farz kılındı); içinizden hasta olan veya yolculukta bulunan, artık diğer günler (oruç tutsun). Oruca zor dayanabilenler, bir düşkünü doyuracak kadar fidye verir. Kim gönülden hayır yaparsa (düşküne daha fazlasını verirse) kendisi için daha hayırlıdır. Eğer bilirseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

Mahmut Kısa Meali
Size farz kılınan bu oruç, **sayılı günlerdedir. Fakat içinizden her kim hasta veya yolcu olur** da orucunu tutamaz**sa,** Ramazan'dan sonraki **diğer günlerde** bunu telâfî etmelidir.
İçinizden, —hasta veya yolcu olmadığı hâlde— oruç tutmakta zorluk çeken yaşlılar, hamileler, iyileşme ümidi kalmamış hastalar... gibi devamlı mazereti olan ve bu yüzden, **ancak güçlükle oruç tutabilen kimselere gelince, onlar** oruç tutmayabilirler, fakat bunun karşılığında **fidye vermeli,** yani tutamadıkları her gün için, —maddî imkânlarının elverdiği ölçüde— **bir yoksulu doyurmalıdırlar.**
Fakat her kim fazladan iyilik yaparsa, sözgelimi, gerekenden fazla fidye verirse, **bu, kendisi için elbette daha hayırlıdır.** Bununla birlikte, tüm zorluğuna rağmen **oruç tutmanız, —eğer** orucun size kazandıracağı yararları **biliyorsanız— sizin için** fidye vermekten **daha iyidir.**

Mahmut Özdemir Meali

Sayılı günler! Sizden kim hasta olduysa veya yolculuktaysa, diğer günlerden aynı sayı(da oruç tutar). Buna da zorlananlara, bir miskînin / düşkün yoksulun doyacağı kadar fidye / kurtulma bedeli vardır. Kim içten gelerek bir hayır işlediyse, onun için en hayırlıdır. Biliyorduysanız, oruç tutmanız da sizin için en hayırlıdır.

Mehmet Çakır Meali
Ama oruç, sadece belli günlerde tutulur. Şayet hasta ya da seyahatte iseniz, başka günlerde bu sayıyı tamamlamanız gerekir. Oruca dayanamayanlar ise, en az bir yoksulu doyurmakla yükümlüdürler. Yoksulu doyurma işini gönülden yapana bu iyiliği aynen dönecektir ama, orucu bizzat tutmanız - takdir edeceğiniz gibi - sizin için daha hayırlı olur**...**

Mehmet Çoban Meali
Sıyam (oruç) sayılı günlerdedir. Sizden kim hasta, ya da yolculukta olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde sıyamını tutar. Sıyamı yerine getirmeye gücü yetmeyenler günlük bir yoksul doyumu fidye verir. Bununla birlikte kim gönülden bir iyilik yapıp fazlasını verirse, kendisi için daha hayırlıdır. Eğer bilirseniz sıyamı yerine getirmeniz sizin için daha hayırlıdır. Gerçekten bilgiyle, bilinçle sıyamı yerine getirip Allah'ın yasalarına göre yaşamayı öğrendiğinizde, insan olarak çok farklı bir noktaya gelirsiniz.

Mehmet Okuyan Meali
(Oruç size) sayılı günlerde olmak üzere (farz kılındı). İçinizden kim hasta veya yolcu olursa, (tutamadığı gün sayısı kadar) diğer günlerden o sayı(yı tamamlasın). Oruç tutmaya zar zor güçleri yetenlerin ise [*] bir fakiri doyuracak kadar fidye (vermesi) gerekir. Kim gönüllü olarak iyilik yaparsa, bu kendisi için daha hayırlıdır. Bilirseniz (zorluğa rağmen) oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

> *Bu ifadenin, "Oruç tutmaya güç yetiremeyenler" şeklindeki tercümesi hatalıdır. Çünkü metinde olmayan bir olumsuzluk edatının burada var olduğu iddia edilmektedir.*

Mehmet Türk Meali
(Oruç size) sayılı günlerde[1] olmak üzere (farz kılındı).[2] Sizden her kim hasta yahut yolcu olursa (tutamadığı günler sayısınca) diğer günlerde (tutsun). Oruç tutmaya zor dayananlar[3] da (tutamadığı her oruç için) bir fakiri doyuracak kadar fidye[4] versin. Bununla beraber kim de kendi gönlünden koparak hayır yaparsa bu, kendisi için daha iyidir. Eğer bilirseniz, oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

> *1 Ramazan'da, 30 veya 29 gün, bir ay olarak.*
> *2 Bu bölüm önceki âyetteki (كُتِبَ) fiilinin mef'ulüdür. Buna göre tercüme: "Allah'tan hakkıyla sakınasınız diye, sizden önceki ümmetlere*

farz kılındığı gibi, size de sayılı günlerde oruç tutmak farz kılındı." şeklinde olur.
3 (يُطِيقُونَ) genelde "dayanamayanlar" diye tercüme edilmektedir. Bazıları da kelimenin olumlu ve (يَسْتَطِيعُونَ) kelimesiyle eş anlamlı olduğunu ve bu ayetin "oruç tutmaya gücü yetenler" şeklinde tercüme edilmesi gerektiğini söylemektedirler. Esasen (يُطِيقُونَ), İf'al babında ve "itaka" mastarından fiil-i muzaridir. İtaka, "bir şeye meşakkatle kadir olmak, güç yetişmek, gücü tükenmek, zor dayanmak hattâ dayanamamak" demektir. Bir de (يُطِيقُونَهُ)'nun sonundaki (هُ) zamirini (فَعِدَّةٌ) üzerine göndererek tercüme edenler varsa da bu mümkün değildir. Zira hasta ve misafire kaza vacib olduğu halde sıhhatli ve mukimin muhayyer olması gerekir ki, bu bir tenakuzdur. (هُ) zamirini (فِدْيَةٌ) üzerine göndermek de gramer açısından mümkün değildir. Zira zamirler kendilerinden sonra gelene gönderilemez. Yani bu tercümeler ya kasıt veya cehalet eseridir. Bu zamir olsa olsa (الصِّيَامُ)'a raci olabilir. (يُطِيقُونَ) "zor dayanır, orucu çok güçsünür yani dayanamazlar" demektir. Ancak bu güç gelmek, dayanamamak; hastalık, ihtiyarlık gibi bir özür ile eda ve kazaya cidden dayanamayanlar için daima geçerli olduğu gibi sıhhatli ve mukim oldukları halde ihtiyaten dayanamayanlara veya pek çok zorlukla dayanabilenlere dahi geçici olarak şamil olabilir. Bu izahattan dolayı yukarıdaki tercüme tercih edilmiştir. (Bilgi için Bk. Elmalılı)
4 Fidye: Esiri veya herhangi bir kişiyi içine düştüğü durumdan kurtarmak için verilen mal veya para, demektir. İbadette meydana gelen bir noksanlığa karşılık olarak verilen mal ve bedele de fidye denir. Esasen fidye, bir şeyin yerinde geçerli olmak üzere verilen bedel demektir. Oruç tutamayacak kadar hasta olan bir Müslüman tutamadığı her güne karşılık bir fidye verir. Bu, oruç yerine geçerli bir bedeldir. Miktarı ise, bir oruç için bir fakiri sabah-akşam (iki öğün) doyurmaktır. Ancak, kılınmayan namazların fidyesini vermek huşusunda Kur'an ve Sünnet'de bir hüküm yoktur.

Muhammed Esed Meali

Sayılı günlerde [oruç]. [155] Ancak sizden kim, hasta veya seyahatte olursa diğer zamanlarda [aynı gün sayısı kadar oruç tutmalıdır]; ve [bu gibi hallerde] gücü yetenlere bir muhtacı doyurarak fidye vermek, bir yükümlülüktür. [156] Her kim, yapmaya yükümlü olduğundan daha fazla iyilik yaparsa [157] kendisine iyilik yapmış olur; zira oruç tutmak kendinize iyilik yapmaktır -keşke bunu bilseydiniz.

155 Yani, İslamî ay takviminin dokuzuncu ayı olan Ramazan'ın yirmidokuz veya otuz günü boyunca (bkz. bir sonraki ayet). Bu (ibadet), şafak vaktinden gün batımına kadar yeme, içme ve cinsel münasebetten tamamiyle uzak durmayı kapsar. Kur'an'ın işaret ettiği gibi oruç, insanlığın bütün dinî tarihi boyunca geniş biçimde uygulama alanı bulmuştur. İslamî orucun son derece ağır ve uzun süreli oluşu -ki, kadın-erkek, sağlıklı her yetişkine farz kılınmıştır- ruhsal arınma genel amacına ek olarak üç tür amacı gerçekleştirir: (1) Kur'an vahyinin başlamasını kutlamak, ki Hz. Peygamber'in Medine'ye hicretinden yaklaşık onüç yıl önce Ramazan ayında vuku bulmuştu; (2) etkili bir nefs disiplini sağlamak; ve (3) herkese, bizzat kendi tecrübesi ile açlığı ve susuzluğu tattırmak, böylece yoksulların ihtiyaçlarının gerçek anlamını kavratmak.

156 Bu ibare, birçok çelişkili ve bazan oldukça zorlama yorumlara maruz kalmıştır. Benim çevirim, ellezîne yutîkûnehû ifadesinin birincil anlamını esas almakta ("ona muktedir olanlar" veya "onu yapabilecek olanlar" yahut "ona gücü yetenler") ve hû zamirinin de

"yoksul bir kişiyi besleme" fiiline râci olduğu varsayımına dayanmaktadır.

157 Bazı müfessirler, bunun, gönüllü olarak birden fazla muhtacı doyurmaya yahut bir muhtacı yukarıdaki emirde istenenden daha fazla gün boyunca doyurmaya işaret ettiği görüşündedirler. Cümlenin geri kalan kısmı bu şekildeki orucun faziletlerinden söz ettiği için, "yapmaya yükümlü olduğundan daha fazla iyilik yapma"nın, bu bağlamda, Ramazan ayındaki farz orucun dışındaki nafile oruca (Hz. Peygamber'in de zaman zaman tuttuğu oruca) işaret etmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

Mustafa Çavdar Meali

Sayılı günlerde... Sizden kim hasta olur veya yolculukta bulunursa, tutamadığı günlerin sayısınca diğer günlerde orucunu tutar. Ona güç yetirenler bir yoksul doyuracak kadar fidye verir. Kim fazladan iyilik yaparsa o iyilik kendinedir. Bu durumda oruç tutmanız eğer bilirseniz sizin için daha hayırlıdır. 2/286, 5/89

Mustafa İslamoğlu Meali

Sayılı günlerde… Sizden kim hasta ya da yolcu olursa, tutmadığının sayısı kadar diğer günlerde (oruç tutar) ve (bunlar arasından) ona gücü yetenler üzerine, bir yoksulu doyuracak fidye gerekir;[358] Kim daha fazla hayır işlerse kendisi için daha yararlı olur, ama -eğer bilirseniz- oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır. [359]

[358] İbn Abbas ve Hz. Âişe'ye nisbet edilen yutavvikûnehu okuyuşuna göre anlam "onu tutmakta zorlanan" şeklinde olur. Yine İbn Abbas'tan nakledilen ve meşhur okuyuşun aynı olan rivayetlerde yutîkûnehûya verilen anlam ile yutavvikûnehuya verilen anlam aynı kabul edilmiştir. Bu rivayetlerin kimisinde bu cümle mensuh kabul edilirken, İbn Abbas bu âyetin yaşlılarla ilgili hükmü beyan ettiği görüşündedir (Buhârî, Tefsir, Bakara, 25). Klasik nesh teorisinin bu âyete ilişkin yaklaşımını rahatlıkla göz ardı edebiliriz. İbn Abbas burada nesh olmadığı görüşündedir. Dilciler yutîkûnehûya bir lâ takdir ederek "gücü yetenler"i "gücü yetmeyenler"e çevirmenin caiz olduğunu söylerler. Ebu Hayyan buna, "Hatadır, zira şüphe karıştırmaktır; görmüyor musun ki metinden ilk anlaşılan olumlu bir fiil olmasıdır ve lânın önce hazfedilip varmış gibi okunması yemin dışında caiz değildir" diyerek itiraz eder (Bahr). Yutîkûnehûya yestatî'ûnehu mânası vermek de yanlıştır. Zira tâkat "gayretin en üstünü ve ihtimalin son noktasıdır" (Krş: 2:249, 286). Zaten güç yetiremeyenden oruç düşer. Bu açık bir hükümdür (2:286). Âyette emredilen fidye gücü yeten üzerinedir. Fakat burada gücü yetenler kimlerdir ve neye gücü yetenler? Zamirin orucu göstermesi uzağı göstermesidir ki, bunun için karine gereklidir. Buradaki zamir hemen öncesindeki cümleyi gösterir. Bu durumda mâna "kaza etmeye gücü yetenler üzerine bir yoksulu doyuracak fidye gerekir" olur. Burada mukadder sual şu olur: "Kazası olanlar, kaza ile beraber bir de fidye mi verecekler, yoksa kaza orucu yerine mi fidye verecekler?" Yutîkûnehû kelimesinin konuşlandırıldığı yer bu iki anlama da açıktır. Âyetin devamı iki mânayı da desteklemektedir. "Kim daha fazla hayır işlerse kendisi için daha yararlı olur" ifadesinde bir teşvik vardır. Bu hayır ya "daha fazla yoksulu doyurma" veya "bir yoksulu daha fazla doyurma"dır. Eğer âyetin son cümlesi olmasaydı, ve 'ale'l-lezîne yutîkûnehûyu sadece "Kaza ile beraber bir de fidye vermek" mânasına hasredebilirdik. Zira fidye zamanında tutulamayan orucun eksilen sevabını tamamlamak içindir (Krş: 2:196). Lâkin âyetin sonundaki "ama -eğer bilirseniz- oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır" ifadesinde zımni bir tercihe îmâ olduğu için, mânayı "kaza

ile birlikte fidye"ye hasretmek yerine, "kaza ile birlikte gücü yeten üzerine fidye vermek, fidyesiz kazadan veya kazasız fidyeden daha hayırlıdır; kaza artı fidyeye gücü yetenlerin ikisini birden yapmaları birini yapmalarından daha hayırlıdır" şeklinde anlamak daha doğrudur. Allahu a'lem. [359] Bu âyet bir sonraki âyetle birlikte anlaşılmalıdır.

Ömer Nasuhi Bilmen Meali

Sayılı günler. İmdi sizden her kim hasta olur veya sefer üzere bulunursa tutamadığı günler adedince sair günlerde (tutar). Oruca pek zor dayanabilecek kimse üzerine de fidye (bir miskin taamı) (farzdır). İmdi her kim tatavvu'an bir hayır yaparsa bu kendisi için daha hayırlıdır. Ve eğer oruç tutarsanız sizin için hayırlıdır. Eğer bilirseniz.

Suat Yıldırım Meali

Oruç sayılı günlerdedir. Sizden her kim o günlerde hasta veya yolcu olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde oruç tutar. Oruç tutamayanlara fidye gerekir. Fidye bir fakiri doyuracak miktardır. Her kim de, kendi hayrına olarak fidye miktarını artırırsa bu, kendisi hakkında elbette daha hayırlıdır. Bununla beraber, eğer işin gerçeğini bilirseniz, oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

Süleyman Ateş Meali

Sayılı günler olarak. Sizden kim hasta veya seferde olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde (tutar). Oruca (güç) dayananların fidye vermesi, bir yoksulu doyurması lazımdır. Bununla beraber gönül isteğiyle kim bir iyilik yapar(oruç tutar)sa o, kendisi için iyidir. Bilirseniz oruç tutmanız, sizin için daha hayırlıdır.

Süleyman Tevfik (1927)

(Bu oruc) sayılı günlerdir, sizden hasta olan veyâhud yolculukda bulunan (iftar ider ise) o iftar iylediği günler 'adedince oruc tutmak ve tâkati olanlara bir fakîri it'âmdan 'ibâret olan fidye virmek îcâb ider. Bu fidyeye kendiliğinden hayır ziyâde iden (bir fakîri it'âm vâcib iken iki fakîri doyurmak veyâ lâzım olan mikdârdan ziyâde virmek gibi) fazla sevâba ve hayra nâil olur. Eğer (iftara me'zûn olmakla berâber) oruc tutar iseniz sizin içün daha hayırlıdır. Eğer bundaki fazîleti bilseniz (her halde oruc tutar idiniz) [1]

[1] Bu âyet-i kerîmedeki sayılı günler orucun, ibtidâ-yı İslâmdaki her ayın üç güni ve Muharrem'in onuncı güni orucı olub sonradan Ramazan orucı ile nesh olundı diyenler var ise de ekseriyet Ramazan orucı oldığına ittifâk iylemişlerdir. Sonraki âyet-i kerîmenin delâletiyle ramazan orucı oldığı kavli daha kuvvetlidir. (Tâkati olanlara) kavl-i celîlinin tefsîrinde dört kavil vardır: 1- Tâkati olanlardan murâd hasta ve yolcı olmayanlardır. Bidâyet-i İslâmda oruc tutmak güç ve müşkil geldiğinden evvelen Cenâb-ı Hak oruc ile fidye arasında muhayyer kıldı. Sonra bu tahyîr nesh olunarak oruc tutmak farz buyuruldı. 2- Murâd hasta veyâ yolcı olanlardır. Onlardan, zahmet ve meşâkkatle

olsa bile oruç tutmağa tâkati olmayanlar iftar idüb sonra kazâ iderler. Oruc tutmağa tâkati olanlar iftar iderlerse fidye virirler. Ba'zılar bunların hem kaza itmesi ve hem de fidye virmesi îcâb ider dimişlerdir. Hâmil veyâ süd viren kadın gibi ki oruc tutmağa tâkati oldığı halde çocuğa zarar olmasun veyâhud kendinin za'îf düşerek hastalanmasından korkarak iftar ider ise kaza ider ve fidye de virir. Bu ibn 'Ömer ve ibn 'Abbas'dan mervîdir. Şâfi'î buna zâhibdir. 3- Bundan maksad şeyh-i herem ya'ni son derece ihtiyâr olanlardır. Oruc tutmak ile zahmet ve meşâkkate dûçâr olacaklarından iftar ider ve fidye virirler. 4- Hasta veyâ yolcı olub iftar idenlerden fidye virmeğe tâkati olanlara kazâdan başka fidye virmek de îcâb ider. Bu son üç kavle göre nesh lâzım gelmez. Her halde -ba'zılarının zan iyledikleri gibi- sabsağlam ve yurdunda oldığı halde iftar itmek ve sonra fidye virerek borcını ödemek ma'nâsını ifâde itmez.

Süleymaniye Vakfı Meali

(Size yazılan oruç) sayılı günlerde tutulur. Sizden kim, hasta veya yolculuk halinde olursa, tutmadığı günler sayısınca diğer günlerde tutsun. Orucu tutabilecek olanların[*] bir çaresizi doyuracak kadar fidye (fitre) vermesi de gerekir. Kim bir iyiliğin fazlasını yaparsa onun için iyi olur. Oruç tutmanızın ne kadar iyi olduğunu bilseniz, (hasta ve yolcu olmanıza rağmen) tutarsınız.

[*] Âyete göre oruç tutabilecek olan herkesin, bir çaresizi doyurması yani fitre vermesi gerekir. Abdullah b. Ömer demiş ki; "Allah'ın Elçisi, fıtır veya Ramazan sadakasını, erkeğe, kadına, hüre ve köleye, hurmadan bir sa'(3920 gr) veya arpadan bir sa' olarak farz kıldı. İnsanlar bunu yarım sa' buğdayla denkleştirdi." (Buharî, Zekât 77)

Şaban Piriş Meali

O, sayılı günlerdir. İçinizden hasta olan veya yolculukta bulunan, tutamadığı günlerin sayısınca diğer günlerde tutar. Oruca dayanamayanlar bir yoksul doyuracak kadar fidye verir. Kim gönülden iyilik yaparsa o iyilik kendinedir. Oruç tutmanız, eğer bilirseniz sizin için daha hayırlıdır.

Ümit Şimşek Meali

Oruç günleri sayılıdır. Hasta veya yolcu olanlarınız, o günlerin sayısınca, başka günlerde oruç tutar. Orucu güçlükle tutabilenler ise,(87) fidye olarak yoksul doyururlar. Ama kim fazladan bir hayır işlerse, bu onun için daha hayırlı olur. Oruç tutmanız ise, bir bilseniz, sizin için daha da hayırlıdır.

(87) Ne vaktinde tutmaya, ne de kazaya gücü yetişmeyen, oruçla takatini tüketecek olan yaşlılar için, tutamadığı her oruç için bir yoksul doyurmaktan ibaret bir fidye vardır. Gerçi bu âyetteki alellezîne yutîkunehû ibaresi üzerinde çeşitli yorumlar yapılmıştır. Bazıları, bunu, "gücü yetenlerin fıtır sadakası vermesi" şeklinde anlamışsa da, âyette geçen "fidye" kelimesi bu iddiayı açıkta bırakmaktadır. Diğer bazıları da, önceleri dileyenin oruç tuttuğunu, dileyenin de oruç yerine fidye verdiğini, ancak izleyen âyetin bu uygulamayı neshettiğini söylemişlerdir. Ancak, Elmalılı, Sahabe arasında, bu âyetin neshedilmediğine ve oruca gücü yetmeyen yaşlılar hakkında inmiş olduğuna dair, "hilâfı rivayet edilmeyen bir icmâ" bulunduğunu söylemekte; hattâ, Peygamberimizin hizmetinde bulunmuş olan Hz. Enes'in, yüz yaşını aşkın bir halde iken orucunu tutamayıp yoksul doyurarak bu âyetin hükmünü uygulamış olduğunu hatırlatmaktadır.

Yaşar Nuri Öztürk Meali
Sayılı günlerdir. Sizden kim hasta olur veya yolculuk halinde bulunursa tutamadığı gün sayısınca başka günlerde tutar. Oruca zorlukla dayananlar üzerine düşen, fidye olarak bir yoksulu doyurmaktır. Kim bir mecburiyeti olmaksızın içinden gelerek iyilik yaparsa bu onun için daha hayırlı olur. Ve oruç tutmanız, eğer bilirseniz, sizin için daha hayırlıdır.

Eski Anadolu Türkçesi
günler, śağışlanmışlar. pes her kim ola sizlerden śayru, yā sefer üzere; śanılmışdur ayruķ günlerden. daħı anlaruñ üzeredür kim güçleri yiter aña; bellü virmekdür bir miskin ŧa'amı. pes her kim, farįża. degül-iken işler-ise ħayr, ol yigdür aña. daħı kim oruç dutasız, yigrekdür size; eger olursañuz bilürsiz.

Satır Altı Meal (1534)
Nice günler ki ṣayılmışdur, pes her kim ki sizden ol günlerde ḫasta olsa, yāseferde olsa yisün daḫı özge günlerde ḳażā eylesün, ol kişiler daḫı güci yitmezoruç dutmaġa ḳocalıḳdan, fidā virsün her gün-içün bir miskine yimek yidürmek. Pes kim teṭavvuʿ eylese özine ḫayrludur ve eger oruç dutsañuz sizeyigrekdür eger siz bilseñüz.

Bunyadov-Memmedeliyev
(Oruc tutmaq) sayı müəyyən olan (bir ay) günlərdir. (Bu günlərdə) sizdən xəstə və ya səfərdə olanlar tutmadığı günlər qədər başqa günlərdə oruc tutmalıdırlar. Oruc tutmağa taqəti olmayanlar isə (hər günün əvəzində) bir yoxsulu doyuracaq qədər fidyə verməlidirlər. Hər kəs könüllü xeyir iş görərsə (həm oruc tutub, həm də fidyə verərsə), bu onun üçün daha yaxşı olar. Bilsəniz oruc tutmaq sizin üçün nə qədər xeyirlidir!

M. Pickthall (English)
(Fast) a certain number of days; and (for) him who is sick among you, or on a journey, (the same) number of other days; and for those who can afford it there is a ransom: the feeding of a man in need. But whoso doeth good of his own accord, it is better for him: and that ye fast is better for you if ye did but know

Yusuf Ali (English)
(Fasting) for a fixed(189) number of days; but if any of you is ill, or on a journey(190), the prescribed number (Should be made up) from days later. For those who can do it(191) (With hardship), is a ransom, the feeding of one that is indigent. But he that will give more, of his own free will,- it is better for him. And it is better for you that ye fast, if ye only knew.

189 This verse should be read with the following verses, 185-188, in order that the incidents of the physical fast may be fully understood with reference to its spiritual meaning.

The Muslim fast is not meant for self-torture. Although it is stricter than other fasts, it also provides alleviations for special circumstances. If it were merely a temporary abstention from food and drink, it would be salutary to many people, who habitually eat and drink to excess. The instincts for food, drink, and sex are strong in the animal nature, and temporary restraint from all these enables the attention to be directed to higher things. This is necessary through prayer, contemplation and acts of charity, not of the showy kind, but by seeking out those really in need. Certain standards are prescribed, but much higher standards are recommended.

190 For journeys, a minimum standard of three marches is prescribed by some Commentators; others make it more precise by naming a distance of 16 farsakhs, equivalent to 48 miles. A journey of 8 or 9 miles on foot is more tiring than a similar one by bullock cart. There are various degrees of fatigue in riding a given distance on horseback or by camel or in a comfortable train or by motor car or by steamer, aeroplane, or airship. In my opinion the standard must depend on the means of locomotion and on the relative resources of the traveller. It is better to determine it in each case according to circumstances. (R).

191 Those who can do it with hardship; such as aged people, or persons specially circumstanced. The Shafi'i school would include a woman expecting a child, or one who is nursing a baby, but on this point opinion is not unanimous, some holding that they ought to put in the fasts later, when they can.